

Officiel meddelelse

Foranlediget af en afgørelse fra Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, hvor en administrerende overlæge gennem 3-4 år ikke havde sørget for, at der på afdelingen forelå instrukser for medicinbehandling, herunder identifikation af lægemiddel og patient, fordi man afventede fælles instrukser for hele sygehuset, skal Sundhedsstyrelsen herved præcisere afdelingsledelsens ansvar for at udarbejde de nødvendige instrukser.

I henhold til Sundhedsstyrelsens Vejledning om udfærdigelse af instrukser af den 20. november 2000 skal der på enhver klinisk sygehusafdeling forefindes skriftlige instrukser. Det er afdelingsledelsens ansvar, at de nødvendige instrukser forefindes, og at de afspejler autorisationslovenes bestemmelser om omhu og samvittighedsfuldhed. Dette ansvar kan ikke delegeres. Derimod kan opgavevaretagelsen i forbindelse med udarbejdelsen af den enkelte instruks delegeres.

Omfanget af nødvendige instrukser bestemmes dels af lovgivningen og udmeldinger fra de centrale myndigheder i form af meddelelser, vejledninger og cirkulærer, dels af karakteren af de arbejdsprocedurer, der anvendes på den enkelte afdeling. Afdelingsledelserne er forpligtede til at holde sig orienterede om udmeldinger mv. på relevante områder.

Som eksempler på områder, hvor der foreligger centrale udmeldinger, kan nævnes:

- instrukser om identifikation af patient og sikring mod forveksling eller forbytning af oplysninger
- instrukser for mærkning og identifikation af diagnostisk materiale, herunder røntgenbilleder, vævsprøver, blod mv.
- instrukser for identifikation af patient og lægemiddel i forbindelse med medicingivning
- instrukser for sikring af forlidelighed ved transfusion af blod og blodprodukter

Herudover skal der - betinget af de lokale forhold og under hensyntagen til målgruppens uddannelse og erfaring - forefindes de instrukser, der er nødvendige for at opgaverne kan varetages forsvarligt. Der er i instruksvejledningen angivet en række procedurer, i forbindelse med hvilke det erfaringsmæssigt skal overvejes, om der er behov for instrukser, fx procedurer hvor unndladelse eller forkert udførelse umiddelbart kan medføre alvorlig risiko for patient eller personale. Se tillige Sundhedsstyrelsens Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet (1998) og Sundhedsstyrelsens Vejledning om medicinadministration og patienters selvadministration af medicin mv. af 6. februar 1998 samt Sundhedsstyrelsens Officielle meddelelse vedrørende kompetenceforhold for lægestuderende ansat som vikar for læge på sygehuse af 4. juni 2001. I sidstnævnte præciseres det bl.a., at instrukserne efter Sundhedsstyrelsens opfattelse skal have et sådant omfang, at den lægestuderende ikke på noget tidspunkt kan være i tvivl om bemyndigelsens omfang og at det således ikke er tilstrækkeligt at anføre, at lægevikaren skal tilkalde bagvagt ved mindste usikkerhed, idet det herved reelt overlades til vikaren selv at definere omfanget af sin bemyndigelse.

Det fratager efter Sundhedsstyrelsens opfattelse ikke en afdelingsledelse for ansvar, at man fx på et sygehus gennem længere tid har forsøgt at få udarbejdet fælles instrukser uden at være nået til en løsning. I givet fald må afdelingsledelsen i mellem tiden sørge for, at der på afdelingen foreligger de nødvendige instrukser, således at den sundhedsfaglige virksomhed på afdelingen kan udøves forsvarligt.

De nævnte vejledninger og den Officielle meddelelse kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sst.dk under Udgivelser.

Michael von Magnus
Sundhedsstyrelsen
2. september 2004